

Lesgeven op het basisonderwijs in de toekomst

Arjen van Duijn is vakleerkracht bewegingsonderwijs op basisschool de Stevenshof, twee dagen buurtsportcoach voor acht andere basisscholen en geeft bewegingsonderwijs aan kleuters op basisschool de Morskring. Hiernaast heeft hij met twee vrienden (ook vakleerkrachten bewegingsonderwijs) een eigen bedrijf in sport en evenementen (Prima-events). Hoe ziet volgens hem ons vak op de basisschool er in de toekomst uit en wat is onze rol als vakleerkracht bewegingsonderwijs hierin?

INTERVIEW MET ARJEN VAN DUIJN DOOR MONIQUE VAN ARK FOTO'S ARJEN VAN DUIJN

In dit interview wordt gekeken naar de rol van de vakleerkracht bewegingsonderwijs in het basisonderwijs in de toekomst.

Arjen verwacht (of is het meer hopen?) dat in de toekomst het belang van bewegen voor iedereen duidelijk is en ook gewaardeerd wordt. Ook zal het verschil tussen bewegen als doel en als middel voor iedereen, leerkrachten, ouders, directies et cetera. eindelijk duidelijk zijn.

Betekenis vakleerkracht

Doordat de voordelen van het inzetten van bewegen als middel bekend en vooral ook

eindelijk erkend zijn, zal de schooldag er veel dynamischer uitzien. De vakleerkracht kan hier uiteraard heel veel in betekenen.

“Ik denk dat er een megastap is gemaakt in de samenwerking tussen de groepsleerkracht en vakleerkracht. De vakleerkracht heeft zoveel meer te bieden buiten de gymles om. Uiteraard moet de les bewegingsonderwijs, minimaal twee keer in de week 45 minuten, de basis blijven. De groepsleerkracht zal ook bijvoorbeeld één keer in de twee weken in de zaal komen observeren.

“Er gebeuren zoveel andere dingen in de gymles als je dit vergelijkt met de rekenles.

Je ziet totaal andere zaken die waardevol zijn voor de groepsleerkracht om het kind zo goed mogelijk te kunnen begeleiden. In het speciaal basisonderwijs is dit nu al heel normaal, in het reguliere onderwijs helaas nog niet. Hiernaast zal de vakleerkracht zich veel meer bemoeien met de organisatie van bijv. het buitenspe- len. Zorgen dat dit goed wordt neergezet en om de zoveel tijd wordt geëvalueerd en waar nodig verbeterd. De groepsleerkrachten zullen echter de begeleiding tijdens de pauze op zich (moeten) nemen om ervoor te zorgen dat deze begeleiding up-to-date is en dat de pauze-acti- viteiten een verlengde van de gymles zijn. De vakleerkracht is waarschijnlijk niet de gehele week aanwezig op dezelfde school. Om de pauze zonder vakleerkracht op een actieve structurele manier te begeleiden is er draagvlak nodig bij de groepsleerkrachten. Mist de actieve houding van de groepsleerkracht dan zal dit effect hebben op kinderen. Heel veel leerlijnen kan je uiteraard ook tijdens het buitenspelen inzetten. Op deze manier wordt extra bewegen als middel ingezet tijdens het buitenspelen en is een mooie bijvangst voor ons dat bepaalde onderdelen uit de gymles extra worden geoefend door de kinderen die dit willen.”

Kleuters

Een ander vaak ondergesneeuwd onderdeel van ons vak is bewegingsonderwijs voor kleu- ters. “Ik geef zelf op de Morskring les aan vijf kleutergroepen en ondersteun daarnaast de

groepsleerkrachten in de lessen die zij geven. Ook heb ik op basisschool de Stevenshof een lesplan gemaakt voor de groepsleerkrachten. Eigenlijk is het heel raar dat de basis van het bewegen niet door experts wordt gegeven. Ik hoop dat het belang van een goede basis ook eindelijk erkend wordt en dat de vakleerkracht groep 1 tot en met 8 twee keer in de week lesgeeft.”

Vernieuwing

Echt vernieuwend wordt het pas als je gaat kij- ken naar bijvoorbeeld het omgevingsonderwijs. Deze manier van lesgeven is zoveel beteke- nisvoller dan de hele dag op je stoel in de klas zitten. De groepsleerkracht van de toekomst begrijpt dit en gaat meer naar buiten. Hierin zitten ook meer kansen voor vakspecialisten. Want als je dan toch in het bos, park, grasveld enzovoort bent, waarom dan niet even een kort beweegspel tussendoor waardoor de kinderen weer fris met hun andere taak verder kunnen? Ook zullen sociaal-emotionele aspecten in deze buitenlessen vaak aan de orde komen. Er zijn uiteraard veel spelen waarin je kunt werken aan samenwerken, omgaan met verschillen, winst en verlies, verbeteren van het klassen- klimaat, vertrouwen in elkaar, coöperatieve spelen, doorzettingsvermogen et cetera. Dus ook hierin zal de vakleerkracht een belangrijke rol spelen. De groepsleerkrachten die nu worden opgeleid krijgen veel meer energizers/beweeg- tussendoortjes/bewegen in de brede context mee dan de groepsleerkrachten die nu wer- ken. Deze hebben actievere begeleiding nodig omtrent het bewegen in de brede context. Om de samenwerking te bevorderen ten aanzien van het leren doormiddel van bewegen moet de expertise van de vakleerkracht gebruikt worden.

Het gebruikmaken van talenten en passies van kinderen zal veel belangrijker worden. Denk bijv. aan atelieronderwijs. Hierin kan een extra les bewegingsonderwijs als keuzevak in op worden genomen. Kinderen die het leuk vinden, kunnen kiezen voor extra bewegingsonderwijs, maar als ze muziek of aardrijkskunde leuker vinden is dit ook goed. “Ook verwacht ik dat er (zeker gezien het passend onderwijs) een plus-klas voor de minder motorisch vaardige kinderen is. Kinderen zitten nu al in een plusklas voor extra reken- en taalhulp. Als het belang van bewegen bij iedereen duidelijk is, komt er wekelijks een moment waar de minder vaardige kinderen in kleine groepjes met de vakleerkracht in de zaal aan de slag kunnen gaan.”

Vormgeving

Hoe ziet de oefenplek (gymzaal, sporthal, veld, buurt, omgeving) eruit?

De gymzaal zal er nog steeds zijn, maar elektronischer, toegankelijk voor digitale producten, digitaal scherm in zaal, tablet in de zaal, beamer, et cetera. Ik denk dat de techniek zover is om bijvoorbeeld interactieve muur en vloeren te maken maar vrees dat het financieel nog niet haalbaar is.

“Ik hoop dat de mogelijkheden die er voor het VO zijn dat die er ook voor PO komen als ik denk aan vernieuwing. Neem nu een tumblingbaan. Die kan bijvoorbeeld worden gekocht door een VO-school en met meer/betere samenwerking tussen vakgroepen (en dan vooral besturen) kunnen samen dingen aangeschaft en gebruikt worden.”

Hoe ziet de lesweek eruit?

“Standaard twee keer in de week 45 minuten in de zaal of op het veld en een keer in de week een vakoverstijgende les met daarin

bewegen als middel onder leiding van de groepsleerkracht buiten.

Eén keer in de week een plus-klas voor de minder vaardige kinderen.

Eén keer in de week ateliermiddag en de les bewegingsonderwijs zit daar ook in.”

Schoolzwemmen is een prachtige gedachte maar de kosten zijn te hoog en de verantwoordelijkheid ligt eigenlijk bij de ouders.

Hoe krijgen leerlingen feedback op deelname (beoordeling, lvs, rapport)?

Kinderen en leerkrachten maken standaard gebruik van zelfreflectie.

“Er is nog steeds een rapport. Daarop één cijfer algemeen. Het gaat om plezier. Het lvs wordt makkelijk digitaal? gedeeld met ouders. Net als filmpjes/foto's. De tablet/smartphone worden daarvoor ingezet. Op die manier kun je het vak profileren, de buitenwereld weet dan wat wij doen.

“Ik schrijf nu al wekelijks een blog over wat er gedaan wordt in de gymles, met foto's erbij, zodat de ouders kennismaken met wat hun kinderen doen. Aan de ouders wordt uitgelegd waarom er bepaalde keuzes gemaakt worden. Bijvoorbeeld paaltjesvoetbal: paaltje wordt omgeschoten, dan mag er een paaltje bij. Je legt uit waarom je het op deze manier doet in plaats van af zijn et cetera. Zo betrek je de ouders erbij, zien ze wat bewegingsonderwijs inhoudt en door je uitleg zien/beseffen ze dat het meer is dan een 'spelletje spelen'.”

Hoe is de relatie van het vak met de sport?

“In het PO moeten dezelfde mogelijkheden komen als in het VO. Atelieronderwijs kan ook gekoppeld worden aan verenigingen/sport. Sportstimulering (verenigingen) is belangrijk maar naast de les bewegingsonderwijs, dus extra!” ■

..... Bewegingsonderwijs is echt een kernvak en bestaat naast taal en rekenen!

Contact:

info@primaevents.nl

Kernwoorden:

..... basisonderwijs, vakleerkracht, rapport, toekomst